ԵՐԵՔՇԱՐԹԻ 9—22 ՅՈՒՆԻՍ 1915 (ԲԱՆԲԵՐ) Կ. ՊՈԼԻՍ, Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 326

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ԹԷԼԷՖՈՆ 276 ՊՈԼԻՍ

ارمنیجه یومی وسیاسی
(پانبر – ورچین لور) غزته سی

PANPER-VERTCHIN LOUR
Quotidien Politique Arménien

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՀՐԱՉԵԱՅ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
ՊԱՏ. ՏՆՕՐԷՆ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ

Հասցէ՝ Պապը Ալի Ճատտէսի 72, ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԱՔՍ

...ԵՒԵԼԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

...ԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՅՑ (232րդ ՕՐ)

Օսմ. Ընդհ. Բանակատեղիէն Յունիս 8 թուով.—

1. Տարտանէլի ճակտին վրայ.—Երէկ Արը Պուռնի ...ջ թնդանօթի և հրացանի թեթեւ կռիւներ տեղի ու-... Սէտ իւլ Պահրի մէջ կէս օրին, մեր ձախ կողին ... թշնամիին ուղղած յարձակումը ապարդիւն մնաց ... կրակին տակ և թշնամին պարտաւորուեցաւ ապաս-... իր խրամները մեծ կորուստներ կրելով։ Նոյնպէս ...պարտուեցան այս առտու բովանդակ Սէտ իւլ Պահրի ...ակատէն թշնամիին կատարած յարձակումները։

Մեր ափական մարտկոցները երէկ եւս յաջողու-...թեամբ թնդանօթի? ռմբակոծեցին թշնամիին Թորփիլահալած-...ները, ականահաւաք նաւերը, մարտկոցները, զօրա-...խումբերը, միթրալեօզները և օդանաւի ահանկանները և ...ռնդեցին անոր մէկ սաւառնակը և վնասեցին ուրիշ ...։ Անկէ ետք թշնամի սաւառնակները 30է աւելի ռումբ ...նետեցին մեր մարտկոցներուն վրայ, սակայն չկրցան ոեւէ ...վնաս պատճառել։

2. Միւս ճակատներուն վրայ կացութիւնը անփոփոխ ...մնաց։

ՏԱՐՏԱՆԷԼ, 8.— (Միլլի Րումէլիի մարզին Թըղ...ակցէն).—Երէկ կէս օրուան մօտ, Սէտ իւլ Պահրի ...ճակտին վրայ, թշնամին, հրետանիի սաստիկ կրակէ ...վերջ յարձակում մը փորձեց մեր թեւերէն մէկուն ...էմ, բայց հարկադրուեցաւ իր խրամները վերադառնալ ...եր սաստիկ փոխադարձութեան հետեւանքով կրելով մեծ ...որուստներ։ Այս առտու, թշնամին փորձեց կրկնել միե-...յն ճակտին դէմ երէկուան յարձակման իր փորձը հրե-...անիի սաստիկ կրակով մը, բայց դարձեալ ետ մղուե-... շնորհիւ այն քաջութեան զոր ցոյց տուին մեր դիւ-...ազն զինուորները։ Այժմէն կարելի չէ հաշուել թշնա-...իին կորուստները զորս կրեց անիկա այս վերջին երկու ...օրերու ճակատամարտներուն մէջ, բայց տակաւին պա-...տերազմին դաշտը ծածկող իր վիրաւորներուն և սպան-...ուածներուն բազմաթիւ մարմիններէն կարելի է դատել ...է այդ կորուստները խիստ մեծ պէտք է եղած ըլլան։ ...շնամին, նոյն միեւնոյն մարզին վրայ, պարտաւորուե-...աւ իր բանակատեղին փոխել մեր ափական մարտկոց-...ներուն կողմէ առջի օր անոր դէմ բացուած կրակին ...ազդեցութեան հետեւանքով։ Նաւատորմի քօմիթէին ...ւմէ Տարտանէլի մէջ գործող բանակին նուիրուած 50 ...ազար րաքէթ սիկառէթները հասան և իսկոյն բաշխուե-...ան զինուորներուն։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ ԵՒ ՏԱՐՏԱՆԷԼ

ԼՕԶԱՆ, 20.—Անգլիոյ վարչապետ Ասքուիթի երկ-...որդ տղան վիրաւորուած է Տարտանէլի կռիւներուն ...էջ։ Ռումբ մը հանդիպած է անոր՝ և փրցուցած է շըր-...թունքներն ու ակռաները։ Ասքուիթի մէկ ուրիշ տղան ...անկից առաջ Կէլիպօլուի կռիւներուն մէջ վիրաւորուած ...էր իսկ մէկ եղբօրորդին ալ սպաննուած։

— Անգլիացիք Տարտանէլի ձախողութիւնը կը վե-...րագրեն Յոյներուն, ըսելով թէ անոնք իրենց յարձակո-...ղական ծրագիրը երեւան հանած են։ Ուստի կը ճնշեն ...Եգիպտոսի Հելլէնները և կը պարտաւորեն հելլէն պաշ-...տօնեաները քաշուելու։ Եգիպտոսի Հելլէնները խումբ ...խումբ դուրս կը հանեն երկրէն։ Շատեր ապաստանած ...են Աղեքսանդրիոյ հելլէն հիւպատոսարանը։ Աւստրա-...լիացի զօրքեր փողոցը հանդիպած յոյնը կը ծեծեն։ Տար-...տանէլի առջեւ Անգլիացիներու կորուստը շատ կարեւոր ...է։ (Ի.)

ԼԷՄՆՈՍԻ ՄԷՋ ԱՐԻՒՆՈՏ ԴԷՊՔԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 21.— Յունաստանի և Անգլիոյ միջեւ ...յայտնապէս ձգտում մը կը նշմարուի, ինչ որ արդիւնք ...է Լէմնոսի միջադէպերուն։ Երբ Անգլիացիք անգլիական ...դրօշ պարզեցին հոն, յոյն ժողովուրդը այդ արարքը նը-...կատեց իբր նշան գրաւման և ատկէ ծնունդ առաւ յե-...ղափոխական շարժում մը, զոր արիւնահեղ կերպով մը ...ճնշեցին Անգլիացիք, որոնք յաղթական հանդիսացան Օ.

ԿՈՎԿԱՍԻ ՃԱԿՏԻՆ ՎՐԱՅ

ԷՐԶՐՈՒՄ, 21.— Թշնամիին կողին դէմ մեր զօրա-...խումբերուն մէկ քանի մասերուն յառաջխաղացումը Օլթիի ...մարզին մէջ մէկ շաբաթէ ի վեր տեղի տուաւ կատաղի ...ճակատամարտներու, որոնց հետեւանքով, Ռուսք չկրնալով ...դէմ դնել մեր զինուորներու յարձակման, այս գիշեր, ...կը լքեն իրենց ամրացեալ դիրքերը և կը փախչին, կրե-...լով անհաշիւ կորուստներ։ Մեր զինուորները կոտորելով կեր-...ով զինեալները կը հետապնդեն։ Մեր գերի բռնած զին-...ուորները կը պատմեն թէ մեծ թշուառութիւն մը և ...կը տիրէ ռուս բանակին մէջ և ծանր խռովութիւն-...

...ներ ծագած են Պաքուի, Մոսկուայի և Սթավրոբօլի մէջ։ (Մ.)

ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ ԻԶՄԻՐԻ ՎՐԱՅ

Յունիս 7ի Իզմիրի թերթերը կը գրեն.— Երէկ կէսօրէն ետք ժամը 2.30ին թշնամի օդանաւ մը երեւցաւ Իզմիրի վրայ 2000 մեթր բարձրէն։ Զինուորական դիրքերէ անմիջապէս կրակ եղաւ և ռումբ մը անոր գլխուն վրայ պայթելով, օդանաւը շատ մը բարձրանալով ստիպուեցաւ դէպ ի բերդը փախչիլ։ Օդանաւը քանի մը ռումբ նետեց բերդին շուրջ, բայց ամէնքն ալ ծովը ինկան և ոեւէ վնաս չպատճառեցին։ Յետոյ թռաւ գնաց Քէօսթէն Ատայի ուղղութեամբ։ (Մ.)

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

Հելլէն ընտրութեանց արդիւնքը

ՎԵՆԻԶԷԼՈՍ ՊԻՏԻ ԿՐՆԱ՞Յ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ՀԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հելլէն ընտրութեանց արդիւնքին և անկէ առաջ գալիք քաղաքական կացութեամբ կ'զբաղին թերթերը։

Ռումանիոյ կիսապաշտօն Էնտէփանտանս Ռումէն թերթը կը գրէ.— Հելլէն ընտրութեանց արդիւնքին տակաւին բոլորովին տեղեակ չենք։ Սակայն բացորոշ կ'երեւի թէ Վենիզելոսի կուսակցութիւնը պիտի յաղթէ։ Այսու հանդերձ, Վենիզելոսեան երկրորդ դահլիճ մը երբ Կունարիսի դահլիճին յաջորդէ իսկ, հաւանական է որ հետեւի քանի մը ամիս առաջուան քաղաքականութեան։ Հելլէն ընտրեալ քաղաքագէտներէն շատեր այսօր կը գնահատեն թէ այն ատեն Տարտանէլի առջեւ կատարելու պարտաւորուած զոհողութիւնները Յունաստանի կարողութեններէն վեր էին և անհամապատասխան երկրին ճշմարիտ շահերուն։

Պուլկար կիսապաշտօն Էխօ տը Պիւլկարի ալ կը գրէ.— Ինչ կրնայ ըլլալ Կունարիսի ենթարկուած պարտութեան և Վենիզելոսի ձեռք բերած յաջողութեան արդիւնքը։ Երեք հաւանականութիւն կայ այս մասին։ Կա՛մ նոր Երեսփոխանական Ժողովը նիստ չպիտի հրաւիրուի, կամ երկար ժամանակի մը համար պիտի յետաձգուի։ Անիկա շատ հաւանական է, որովհետեւ չպիտի ուզեն հիւանդ Թագաւորին տալ նախարարական փոփոխութեան մը մտահոգութիւնները։ Այսու հանդերձ երբ ընդունինք իսկ թէ, խնդիրը չի կրնար լուծուիլ մինչեւ որ Կրետացի քաղաքագէտը դարձեալ գործի գլուխ չանցնի, չիտակ չէ հելլէն քաղաքականութեան մէջ փոփոխութեան մը սպասել։ Պէտք չէ մոռնալ որ Վենիզէլոսի հակառակորդը ոչ Կունարիսն է ոչ ալ Զօղրաֆօսը։ Անոնք երբ ասպարէզէ քաշուին, հելլէն քաղաքականութեան բացորոշ ազդակը պիտի մնայ և Յունաստան դարձեալ պիտի հետեւի պատերազմին սկիզբէն ի վեր հետեւած իր երկերես և կասկածելի քաղաքականութեան։ Միւս կողմէ, պէտք չէ մոռնալ որ փետրուարէն ի վեր քաղաքական դէպքերը չափազանց փոխուած են։ Տարտանէլի կռիւները կործանածէն աւելի սաստկացած են։ Վենիզելոսի Տարտանէլ զրկելու համար խոստացած 15,000 հոգիի ուժը բան չի կրնար ընել այն տեղը ուր 60,000 Անգլիացիներ և Ֆրանսացիներ չյաջողեցան։ Արդէն հելլէն սպայակոյտը վստահ ըլլալով Գերմանիոյ վերջնական յաղթանակին, բոլոր ուժովը պիտի դիմադրէ այդ տեսակ շարժման մը։ Ահա այս ամէն պատճառներով կիրակի օրուան ընտրութեանց արդիւնքը Վենիզելոսի բարոյական մէկ յաղթանակէն ուրիշ բան մը չէ, և չի նշանակեր թէ Վենիզելոսի քաղաքականութիւնը գնահատուած ու վաւերացուած է։ Մինչեւ որ մեծ վտանգ մը ու ապահովութիւն մը գոյութիւն ունենայ, Յունաստան չպիտի պատերազմի։ Վենիզելոս կրնայ հրաշքներ գործել Հելլէններուն համար, սակայն ոչ Եւրոպայի համար....։ (Թ. Է.)

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԿԸ ԲԱՆԱԿՑԻ

Երէկ իրիկուն եկած Քամբանա թերթը Պուքրէշէն քաղուած հեռագիրով մը տեղեկութիւններ կուտայ Ռումանիոյ կողմէ Ռուսիոյ տրուած պատասխանին մասին։ Այս պատասխանին մէջ Ռումանիա, կը յայտնէ նախ թէ ռուսական ծանուցագրին մէջ գործածուած «քաղաքական համաձայնութիւն» խօսքերէն կը նկատէ որ իր պահանջումները ընդունուած են, և երկրորդ՝ եթէ իսկապէս այս հասկցողութիւնը ճիշդ է, Ռումանիոյ սպայակոյտին պէտք պիտի կրնայ յարաբերութեան և չփման մէջ մտնել Քառեակին սպայակոյտերուն հետ։

∴ Էնտէփանտանս Ռումէն կը գրէ.—Իտալիոյ մամուլին մէկ մասը կը շարունակէ բարեկամական ճնշում բանեցնել Ռումանիան պատերազմի մղելու համար։ Այսու հանդերձ կարգ մը թերթեր, ի մէջ այլոց Բօբօլօ տ'Իթալիա բուռն և հրամայական լեզու մը կը գործածէ չէզոք տէրութեանց դէմ։ Այս թերթը կ'ըսէ թէ «հարիւրին հարիւր չան ընել ուզող Ռումէնները, լատին չեն, այլ արեւելքցիք»։ Ու կը շարունակէ. «Մեր աչքին՝ Հելլէններն ալ Գերմաններուն չափ զզուելի ու զարշելի են։ Ամբողջ այս Պալքանեան ազգերը կը յիշեցնեն չափազանց տոկոս պահանջող վաշխառուները»։ (Թ. Է.)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՐԲ ՊԻՏԻ ԳՈՀԱՆԱՅ

ԼՕԶԱՆ, 20.—Քառեակին կողմէ Պուլկարիոյ տրուելիք առաջարկուած փոխարինութիւնները կը մերժեն Ռումանիա, Սերպիա և Յունաստան։ Միայն Սերպիա կը հաւանի Շթիպի և Գոչանայի գաւառները տալ, այն ալ պատերազմէն ետք, երբ պատերազմը ի նպաստ իրեն վերջանայ։ (Ի.)

∴ Կիսապաշտօն Նարոտնի Բրավա թերթը խօսելով Քառեակին և Պուլկարիոյ բանակցութեանց վրայ, վճռական ձեւով մը կ'ըսէ թէ այդ համաձայնութիւնը միայն իրական փոխարինութեան մը վրայ կրնայ հիմնուիլ։ Ռատոսլավօֆի բերանը եղող այս թերթը կը գրէ թէ, ամենափայլուն խոստումներն իսկ պուլկար քաղաքականութեան վրայ չեն կրնար ազդել և թէ որչափ ատեն որ Յունաստան և Սերպիա չարունակեն հողային հատուցման գաղափարին չմտենալ, Պուլկարիոյ քաղաքականութիւնը չի կրնար փոխուիլ։ (Թ. Է.)

ՍՕՖԻԱ, 21.— Օսմ. դեսպան Ֆէթհի պէյ այսօր հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Պոլսոյ պուլկար դեսպան Մ. Քօլուշեֆի։ Ներկայ էին աւստրիական դեսպան կոմս Թարնովսքի և կոմսուհին, ինչպէս նաեւ գերման հիւպատոս կոմս Բոտէվիլց և կոմսուհին։ Գերման դեսպանը Պերլին մեկնման առթիւ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ այս հացկերոյթին։ (Մ.)

∴ Սօֆիայի թերթերուն համաձայն, անգլիական կառավարութիւնը որոշեր է արգիլել ամէն արտածում Պուլկարիոյ համար։ Աղեքսանդրիոյ զինուորական և մաքսային իշխանութեանց հաղորդուած է այս որոշումը։ (Հ.)

∴ Պուլկար ելմտական նախարարին Քամբանա թերթին ըրած յայտարարութեանց համաձայն, պուլկարական պարտքը որ ընդհանուր պատերազմէն առաջ 800 միլիոն ֆրանք էր, այժմու տագնապէն յետոյ, պիտի յանգի ապահովաբար մէկ միլիառ երեք հարիւր միլիոն ֆրանքի, քանի որ Պուլկարիա պարտաւոր է կէս միլիառ ֆր.ի փոխառութիւն մը ընել փրկելու համար կացութիւնը։ (Հ.)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

(329րդ ՕՐ)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԱԿԱՏԻ ԿՌԻՒՆԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 21.—Վիլհէլմ կայսրը՝ Պէօքիոնեբու զօրաբանակին մօտ ներկայ գտնուեցաւ Լէմպէրկի արեւմտեան կողմը գտնուող Կրոտէքի գիծին գրաւման պատերազմին։ (Գ.)

— Վիեննայէն կը հեռագրեն Լօքալ Անձայկըրի.— Հոս կը հաղորդեն թէ հիմա որ զինակիցները իրենց ծանր հրետանին փոխադրած են ուզուած դիրքերու մէջ, Լէմպէրկի ճակատամարտը մօտ է։ Ռուսք եթէ կատաղօրէն կը դիմադրեն, պատճառը այն է որ կ'ուզեն անկարգութեան մատնուած իրենց բանակները և հրետանին ռուսական սահմանէն անդին փախցնել։ Պատերազմին այս երեւոյթը շատ մեծ կարեւորութիւն ունի։ Անկէց առաջ մենք կը պաշտպանուէինք թուական սոսկալի առաւելութեամբ թշնամիի մը դէմ, իսկ հիմա կորովի կերպով կը յարձակինք պարտեալ թշնամիի մը դէմ։ (Գ.)

— Թակեպլատի պատերազմական թղթակիցը կը հաղորդէ թէ զինակից բանակները մօտեցած են մինչեւ Լէմպէրկի ամրութեան վերջին գիծը որ կը գտնուի քաղաքէն 15 քիլօմեթր անդին։ (Մ.)

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՁԵԿՈՅՑ

ՎԻԵՆՆԱ, 21 (Պաշտօնական).—

Հիւսիս-արեւելեան ռազմադաշտ.— Զինակից բանակները հալածելով թշնամին առաջացան մինչեւ Զօլքիեւի առջեւ, շատ մօտը Լէմպէրկի և հարաւը այդ քաղաքին մինչեւ Զէգէրէջ գետը։ Այդ գիծին վրայ գտնուող ռուս զօրքերը ամէն կողմ յարձակում կրեցին։ Միքօլայովի և Ջիտաչցովի մօտ թշնամին կը դիմադրէ Տնիէսթէրի վրայ։ Բֆլանցեր-Պալթէնի զօրքերը թշնամիին համար ծանր կորուստներով դարձեալ ետ մղեցին անոնց ձեռնարկած կատաղի յարձակումները Բօյեօգ-Ջօթիի

հարաւ-արեւմտեան կողմը եւ Զալէսցիքի մօտ, ինչպէս նաեւ Պեսարապիոյ սահմանակից շրջանին մէջ։ Ասկէց զատ կացութիւնը անփոփոխ է նոյն ճակատին վրայ։

Հարաւ-արեւմտեան ռազմադաշտ.— Յունիս 19էն 20ի գիշերը մեր քաջ զօրքերը դարձեալ ետ մղեցին իտալական երկու յարձակումներ Բլավայի մօտ։ Հոս, իտալական սպայ մը ճերմակ դրօշ մը ձեռքը եւ փողահարի մը հետ, ներկայացաւ մեր դիրքերուն առջեւ իր գունդին հրամանատարին մէկ խնդիրքը յայտնելու։ Այս մարդիկը չի կրնալով ցուցնել իրենց պատգամաւորի հանգամանքը ապացուցանող փաստաթուղթեր, իբր գերի վար դրուեցան։ Քինի հիւսիս-արեւելեան շրջանին մէջ թշնամին խրամային դիրքէ մը դուրս հանուեցաւ։ Այս կռիւին մէջ նշանակելի հանդիսացաւ Տէպրէցինի հետեւակազօրքը։ Մեր ծանր հրետանիին ազդու կերպով միջամտեց լեռնային կռիւներուն։ Քարէնթի սահմանին վրայ թշնամին դարձեալ յարձակեցաւ Բլօքէնի արեւելեան շրջանին մէջ, բայց միշտ ապարդիւն։ Թիրօլի սահմանակից շրջանին մէջ էական բան մը չկայ։ Թշնամիին ծանր հրետանիի կրակը միշտ ապարդիւն կը մնայ։ Յունիս 19ին, Իտալիոյ հարաւ-արեւելեան եզերքին վրայ Մօնօբօլիի նաւահանգիստին հաստատութիւններն ու մթերանոցները յաջողութեամբ ռմբակոծուեցան մեր մէկ թեզանօթակիրին կողմէ։ Միեւնոյն ժամանակ մեր ծովային օդանաւորդները իրենց ռումբերով վնասեցին Պարիի եւ Պրինտիզիի երկաթուղիի կայարանները։

Հարաւ-արեւելեան ռազմադաշտին վրայ վերջին ատեններս նոր դէպք չէ պատահած (Պ.)

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 21.—Սթօքհօլմէն կը հաղորդեն Թակէպլաթի.—Ռուս ներքին գործոց նախարար Մաքլաքով որ հրաժարեցաւ, թերթի մը գրածին նայելով, ամենակատաղի պաշտպաններէն մէկն էր այն գաղափարին թէ պատերազմը մինչեւ վերջը պէտք է շարունակուի, ինչ որ մեծ դուքս Նիքօլայի ալ կարծիքն է։ Այժմ պայքարը կը թուի մղուիլ գլխաւորաբար մեծ դուքս Նիքօլայի ազդեցութեան պահպանման կամ դադարման շուրջ։ Կ'երեւի թէ Մաքլաքով իրապէս օժանդակն էր մեծ դուքսին։ (Գ.)

— Բեթերսպուրկէն կը հեռագրուի.— Բեթերսպուրկի կառավարիչը հրատարակեց յայտարարութիւն մը որ կ'ըսէ թէ Բեթերսպուրկի բոլոր օտար գործարանները գրաւուած եւ ռազմանիւթերու շինութեան համար կազմակերպուած ըլլալով, խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին ամէն անոնց դէմ, որոնք անկարգութիւն առաջ պիտի բերեն։ Կառավարիչը արգիլած է նաեւ գործածութիւնը Ռուսերէնէ զատ, բոլոր լեզուներու, հեռագրական հաղորդակցութեան մէջ։(Պ.)

— Մոսկուայի կառավարութեան վերին հրամանատարը Մուրավիէվ կը հրատարակէ հրովարտակ մը որուն մէջ կ'սպառնայ խիստ զինուորական ուժ մէջտեղ հանել, նկատի ունենալով որ Մոսկուայի խռովութիւնները կը տարածուին հիմայ շրջակայ վայրերուն մէջ։ Անցեալ գիշեր, Տօնէցի մէջ արիւնահեղ կռիւներ տեղի ունեցան գործաւորներու եւ ոստիկան-զինուորներու միջեւ։ (Մ.)

ԻԶՕՆՑՈՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 20.— Պատերազմի մամլոյ դիւանը կու տայ հետեւեալ մանրամասնութիւնները այն վերջին կռիւներուն վրայ որոնք տեղի ունեցան Իզօնցոյի անցքին բոլորտիքը, Բլավայի մօտ.— Իտալացիները անընդհատ մէկ քանի օրեր ռմբակոծած էին այդ տեղի մեր դիրքերը աւելի քան 100 թնդանօթներով։ Երբ թշնամին այնպէս կարծեց թէ իր կրակով ջախջախած է այդ դիրքերը, իտալական երրորդ զօրաբաժինը յարձակում մղուեցաւ։ Մեր հետեւակազօրքերը թոյլ տուին նախ որ Իտալացիք յառաջանան մինչեւ մեր դիրքերուն մօտ հեռաւորութիւն մը, բայց յետոյ բացին մահացու կրակ մը։ Հակառակ այն խոշոր կորուստներուն զորս կը կրէին Իտալացիք, որոնց մէջ կը գտնուէին Տրիպոլսոյ մէջ կռուած զինուորներ, կանգ չառին։ Եւ տեսնելով որ մեր դիրքերուն առջեւ երկաթեայ շղթայի ոչ մէկ խոչընդոտ կը գտնուի, խենդերու պէս խոյացան։ Գիրկընդխառն սոսկալի կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Հրացանի կոթերով, քարերով, դանակներով եւ մինչեւ իսկ ակռաներով ծեծկռտուք տեղի ունեցաւ։ Թշնամի յարձակումը ձախողեցաւ։ Իտալացիք յարձակումը կրկնեցին տակաւին երկու անգամ միեւնոյն ուժգնութեամբ, բայց միշտ առանց յաջողութեան։ Վերջ ի վերջոյ, իրենց ուժը ջախջախուեցաւ եւ ետ քաշուեցան՝ թողլով բազմաթիւ սպաննալներ եւ վիրաւորներ։ (Պ.)

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՎԵՐՋԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 20.—Մօրնինկ Բօսթ Վաշինկթընէն հետեւեալ հեռագիրը ստացած է 18 թուով.— Վաղը, տեղի պիտի ունենայ Ամերիկայի կազմակերպուած գործաւորներու պատգամաւորական մեծ ժողովը։ Մ. Պրայըն, արտաքին գործոց հրաժարեալ նախարարը, պիտի պարզէ հոն Միացեալ-Նահանգաց պարտականութիւնը որ է միջնորդել պատերազմիկներու մօտ եւ առաջարկելու որ չէզոք ազգերը համաժողով մը գումարեն պատերազմը վերջացնելու համար։(Պ.)

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԻՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ.— Պոլսոյ կեդրոնի հրամատարութիւնը կը զեկուցանէ.— Այս պահուս, երբ ազգային անհատներուն մէկ մասը հայրենիքի փրկութեան համար իրենց հայրենասիրական արիւնը կը թափեն, ամէն ոք երկրին բարձր շահերը միայն խորհելով պէտք է հայրենասիրական պարտաւորութիւն համարէ անձնական անընդունելի եւ ապօրէն հաճոյքներէն զգուշանալ։ Նկատելով որ ալբեցութեան պէս այպանելի արարքի մը յանդգնիլն ալ ազգային զգացումները կը վիրաւորէ, զինուորական կառավարութեան նոր որոշման համաձայն, երբ անծածկելի ձեւով գինովութեան մասին օրինական արգիլքը չյարգուի, անոր յանդգնողները պիտի պատժուին պատերազմական ատեանին կողմէ։ Պաշարման վիճակի որոշմնագրին 13րդ յօդուածին մէջ յիշուած է որ պատերազմական ատեանները պատիժ կը անօրինեն զինուորական պատժական օրէնքին համաձայն երբ անոր մէջ յատուկ տրամադրութիւն կայ։ Ուստի, կը ծանուցուի թէ վերոյիշեալ արգիլքին անսաստելով, ինքզինքնին չծածկելու չափ գինովցողները զինուորական պատժական օրէնքին 200րդ յօդուածին առաջին մասին համաձայն պիտի պատժուին։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՁԳՈՒԹԵԱՆ փորձեր պիտի կատարուին այսօր եւ վաղը Սեւ Ծովի նեղուցին մէջ.

ԹԱՂՈՒԱԾ ԴԱՆՁԻ ՄԸ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԸ.— Ղալաթիա, Եուքսէք Գալտըրըմ, ժամփաթծուրաճի Անտօնաքի, անցեալ տարի ընդհանուր պատերազմը ծագելուն պէս, դեռ մօրաթօրիոմ չհռչակուած, փութացած էր ետ առնել Տէօյչէ Պանքը եւ Վիէնըր Պանքը թողած 1600 ոսկին։ Սակայն որովհետեւ դրամարկղ չունէր, երիկ կնիկ խորհելով, իբր ամէնէն ապահով տեղը, դրամէն 1500 ոսկին կը լեցնեն պատիկի մը մէջ ... թաղեն Գալեօնճը Գուլլուք, Այտ-Քօսթանթին եկեղեցիին փողոցը, իրենց բնակած տան ածխանոցին խոր... վրան ածուխ կը լեցնեն։ Անկից ի վեր հանգիստ էին ... պէտք իսկ չէին զգար քննելու թէ թաղուած գ... տեղն է։ Սակայն այսօրերս Անտօնաքի Աթէնք պիտի երթար։ Ուստի քիչ մը դրամ առնելու համար կը մ... ածխանոց, կը փորէ, կը փորէ, բայց չի գտներ պատ... Խելքը գլխէն կը թռի՝ տեսնելով որ գանձը ... թռած է, ու շիտակ կը վազէ Բերայի ոստիկանութ... որ լուրջ քննութեամբ մը շուտով երեւան կը հանէ ... գողը։ Գանձին թաղուելուն պահուն Անտօնաքի ... նոյն տունը կը բնակէին քօլաճի Ֆօքիօն, կինը՝ Եւ...քիա, աներձագը՝ Լամպօ, քենին՝ Վարվառա եւ ... ըերնին՝ Անաստասիա։ Ասոնցմէ Եւտօքիա ածխանո... փորուելէն կասկածելով եւ դրամի ձայն ալ լսած ըլլ... գործը կը յայտնէ ամուսնոյն եւ միւսներուն։ Անոնք ալ գաղտնօրէն կը հետազօտեն խնդիրը։ Վերջապէս ... տու մը կանուխ կը յաջողին ոսկելից պատիկը ... հանել եւ ածուխները նոյն ձեւով շարել։ Ցետոյ երկ... ամիս անցնելուն, այսինքն ասկից 7 ամիս առաջ, ... նէն կ'ելլեն։ Ֆօքիօն եւ կինը կ'երթան Զաքմաք փողո... Լամպօ ալ մօրը եւ քրոջը հետ Մարկրիթ փողոց եւ իրե... դիրքին անհամապատասխան կեանք մը կ'սկսին վարե... Ֆօքիօն պէտէլ կուտայ, քօլաճիի խանութին եւ ... համար 200 ոսկիի կահ կարասի կ'առնէ։ Լամպօ կը ... ւանդանայ եւ ապաքինման համար քիչ մը դրամ ... ծախսէ։ Այս ծախքերուն առթիւ բարեկամները ... հարցնէին, կը պատասխանէին թէ «գանձ գտանք»։ Ո... տիկանութիւնը այս ամէնը այնպէս երեւան հանեց ... անոնք չի կրցան ուրանալ։ Խոստովանեցան թէ պատիկ... մէջ 960 ոսկի կար, որուն կէսը՝ 480 ոսկին Լամպօն ... կէսն ալ Ֆօքիօնը առած է։ Ծախսուածներէն զ... այժմ քովերնին 430 ոսկի մնացած էր։ Այս գումա... յանձնուեցաւ ոստիկանութեան։ Միայն թէ, որովհետ... Անտօնաքի կ'ըսէ որ 1500 ոսկի կար մէջը, իսկ անո... 960 ոսկի գտած ըլլալնին կը պնդեն, մնացեալ 540 ոս... կիին ինչ ըլլալուն մասին քննութիւնը կը շարունակուի։ Գուցէ այդ 540 ոսկիի յաճախորդն ալ ուրիշ մէկը եղա... ըլլայ։

ԱԼԻՒՐԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Սելանիկի Էնտէբանտանս թերթը հրատարակած է լուր մը որու համաձայն, ալիւրի պակասութիւն կ'զգացուի գաւառները եւ գոյութիւն ունեցող պաշարը կը բաժնուի միմիայն Իսլամներուն։ Աւելորդ է ըսել թէ այս լուրը անհիմն է։ Փոքր-Ասիոյ մէջ այնքան առատ է արմտիքը որ կրնայ բաւել պետութեան ամբողջ ժողովուրդներուն երկար տարիներ, կ'ըսէ Հիլալ։

ՕՍՄ. ՔՕՆՍԷՐՎԱԹՈՒԱՐԻ վարչական ժողովէն.— Ա.—Օսմ. Քօնսէրվաթուարի թատերական մարմինը ...րոշուած է կազմել։ Այդ մարմնին անդամակցիլ փափաքող դերասաններն ու դերասանուհիները պայմանները հասկնալու համար մինչեւ Յունիս 15, ամէն օր ժամը եւրոպական 10էն 12 պէտք է դիմեն Շահզատէ Պաշը... շէնքը եւ առնեն տպեալ հրահանգը։ Յունիս 28ի կիրակի օր մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին, ուստի նոյն օրը ժամը 1ին պէտք է ներկայ գտնուին։ Բ.— Քօնսէրվաթուարի թատրոնի դասարանին համար նոր աշակերտներ պիտի ընդունուին։ Փափաքողները պէտք է առնեն տպեալ հրահանգը եւ Յունիս 14ի կիրակի օր ժամը 1ին քննութեան պէտք է մտնեն։ 1—5

"ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (150)

ՇԷՐԻ ՊԻՊԻ

7.—ՏԽՈՒՐ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐ ՄՈՆՄԱՐԴՐԷՆ

«Անգամ մը որ վճարուիք, ինքզինքս անպարտ պիտի նկատեմ ձեզի հանդէպ, եւ եթէ դիպուածով, փորձուիք խզել մեր պայմանագրութիւնը, այս անգամ, կը նախատեսեմ ձեզի թէ՝ ատիկա կրնար շատ աւելի սուղի նստիլ ձեզի քան ինծի»։

Տիկին տ'Արթիկ իր կարճատես աչքերը անոր վրայ բարձրացուց, հեռացոյց ակնոցը դրաւ, եւ անգամ մըն ալ դիտելէ վերջ զայն թատրոնը անոր այնքան անհաճոյ թուող եղանակով մը, ծաղրածու ձեւով մը հարցուց.

— Նորէ՞ն գիս ապտակելու միտք ունիք....

— Կոշտօրէն վարուեցայ ձեզի հետ, կ'ընդունիմ, եւ ատոր համար, ձեզի կը ներկայացնեմ բոլոր յորդանքներս ու զղջումս։ Խենդեցեր էի.... Վերջապէս, ձեզի հանդէպ անանկ դրութեան մը մէջ գտնուեցայ, որ չեմ կրնար ծածկել թէ՝ աւելի կը սոսկամ ձեր գթութենէն քան ձեր զայրոյթէն։ Ահա թէ ինչո՞ւ կը հարցնեմ ու նորէ՛ն կը հարցնեմ որ, պէ՞տք է հաւատք ընծայեմ նեղութեան մը որուն ո՛չ մէկ կերպով արժանի եմ։

— Սիրելի՛ս, նմանօրինակ պատմութենէ մը վերջ, երբ անա՛նկ վայրկեանի մը ձեր գանկը չհերքեհեցի, ա՛լ վախնալիք բան մը չունիք, կը հասկնա՞ք։

Շէրի Պիպի դիտելով հանդարտութիւնը որով ան այս խօսքերը կ'ըսէր, խորհեցաւ ինքնիրեն. «Սատանակմըն է այս կինը»։ Եւ աւելցուց բարձրաձայն.

— Բայց, Տիկի՛ն, քանի որ դեռ կ'ապրիմ, պիտի ըսէք հարկաւ թէ ինչ կ'ուզէք ինծմէ։

— Այո՛, ձեր բարեկամութիւնը։

Մարքիզը հեղգնօտէ ապշած՝ զայն կը դիտէր։ Ի՞նչ կը հասկնար այդ բառով. բարեկամութի՞ւն։ Տունէն ներս մտնելէն ի վեր Տիկին տ'Արթիկ առանց պըշբանքի կը խօսէր հետը։ Ի՞նչ կը նշանակէր ատիկա. պէտք էր հասկնալ։

— Ի՞նչ կը հասկնաք դուք «բարեկամութիւն» ըսելով։

— «Բարեկամութիւն» կը նշանակէ «բարեկամութիւն», եւ ոչի՛նչ աւելի։ Ո՛հ, սիրելի՛ բարեկամ, կ'աղաչեմ որ հաւատաք անկեղծութեանս, եւ կարծիք մը ունենաք իմ մասիս, որ անպատուաբեր չըլլայ։ Դուք կը կարծէիք թէ տ'Արթիկը միայն դրամ կը խորհի, թէ՝ զձեզ միմիայն ձեր դրամներուն համար սիրած է, եւ թէ ան՝ ձեզի պիտի վերադարձնէ ձեր հանդարտութիւնը, այսինքն՝ ձեր նամակները, լոկ դրամի փոխարէն.... Է՜հ ուրեմն, դրա՛մ... գիտցէ՛ք որ ես կարեւորութիւն չեմ տար դրամի։ Ահա՛, սիրելի՛, ինչ որ պէտք էր գիտնայիք։ Եւ քանի որ այլեւս ձեր «էր»ը չեմ կրնար ունենալ, որովհետեւ զայն ձեր Սէսիլին տուեր էք, միմիայն ձեր բարեկամութիւնը կը խնդրեմ։ Ահա՛ ամէնը, վե՛րջակէտ.

— Ահա՛ ամէնը, վե՛րջակէտ... կրկնեց Շէրի Պիպի, անբանացած, ջախջախուած՝ հոգեկան այս սաստիկ բարձրութեան ներքեւ։

Ու, վայրկեան մը խորհրդածելէ վերջ, տակաւին պզտիկ տարակուսանքով մը հարցուց.

— Իրա՞ւ այս է ամէնը։

— Սո՛ւս, Մարքի՛զ։

Տիկին տ'Արթիկ այս «Սո՛ւսը» սիրուն եւ բարեկամական շեշտով մը ուղղեց իրեն եւ սկսաւ հեռը իյնալ.

— Ալ պէտք կին մը պիտի չգտնէք գիս բնաւ։ Աղէկ որոշած եմ։ Եթէ գիս կը սիրէք տակաւին, աւելի դէշ ձեզի համար։ Ցաւակցութիւննե՛րս։ Ի՞նչ կ'ուզէք աւելի։ Հոս մտնելնուդ, այս ծաղիկները, այս սեղանը, այս ընթրիքը, այս արդուզարդերը տեսնելով՝ սիրային ժամադրութի՞ւն մը կարծեցիք։ Կը խաբուիք։ Ասիկա թաղումն է այն սիրոյն՝ զոր ձեզի տուեր էի։ Թերեւս ուզած եմ այս կերպով ձեզի վրէժեր պատճառել։ Ատիկա իմ գիտնալիք բանս է, իմ իրաւունքս է, եւ թերեւս ձեր ալ պատիժը։

Այս ճառը արտասանած միջոցին, խեղճ Շէրի Պիպի մտովի կը նաւարկէր, կը նաւարկէր մէկ եզերքէն միւսը, ալիքներու խոլ վազքի մը անձնատուր, մերթ հաւատալով գտած ըլլալ ծաղկեալ ափունքը խաղաղութեան, գերերջանկութեան, անդորրութեան, յաջողութեան, մերթ խորհելով իյնալ անդունդը՝ խաբէութեան, չարութեան, մատնութեան, եւ մտնելով ինքզինքին՝ ժամ առաջ ազատիլ այս անհաճոյ դրութենէն։

Տիկին տ'Արթիկ աթոռը իրեն մօտեցուցեր, սեղանին վրայ արմկեր եւ իր կողմը հակեր էր։

Խեղճ Շէրի Պիպի չէր համարձակեր անոր երեսը նայելու, վախնալով որ յանցաւոր կը նկատուի հանդէպ Սէսիլի։

Տօրս տեսաւ անոր շփոթութիւնը եւ ծիծաղեցաւ.

— Ինչո՞ւ ձեզ ստելու միտք չունիմ. բարեկամ հանդարտեցէ՛ք։ Եթէ այս արդուզարդը կը կրեմ, պատճառը այն է որ այս գիշեր ամուսնոյս թատերախաղը պիտի ներկայացուի առաջին անգամ ըլլալով, եւ յետոյ բարեկամներով ճաշելու պիտի երթանք։

(Շարունակելի)